

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Faisala Husseiniho a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **M. B.**, zast. advokátem JUDr. Alešem Nytrou, Přívozká 703/10, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, 28. října 117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 1. 2024, čj. MSK 154236/2023, o přestupku, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 5. 2024, čj. 19 A 2/2024 - 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 31. 10. 2023 uznal Magistrát města Ostravy žalobce vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, jehož se měl žalobce (jako provozovatel vozidla) dopustit jednáním v rozporu s § 10 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) tím, že nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem. Konkrétně přestupek spočíval v tom, že dne 18. 1. 2023 v době nejméně od 08:30 do 08:40 hodin porušil nezjištěný řidič pravidla provozu na pozemních komunikacích tím, že v Ostravě na ulici Na Jízdárně č. 2599/21 nerespektoval svislé dopravní značení IP 13b „Parkoviště s parkovacím kotoučem“ s dodatkovou tabulkou E 13 „MAX. DOBA PARKOVÁNÍ 2 HOD. PRACOVNÍ DNY 7-20 HOD.“ a s dodatkovou tabulkou E 8e „Úsek platnosti 6,5 m vlevo a 6,5 m vpravo“ tím, že s uvedeným vozidlem stál v působnosti tohoto dopravního značení, přičemž dopravní

značka označuje parkoviště, na kterém řidič musí při začátku stání umístit kotouč viditelně ve vozidle a nastavit na něm dobu začátku stání, kterou nesmí až do odjezdu měnit. Při stání nebyl ve vozidle viditelně vystaven parkovací kotouč. Jednání nezjištěného řidiče vykazovalo znaky přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu v souvislosti s porušením § 4 písm. c) zákona o silničním provozu v návaznosti na § 8 a 9 a přílohu č. 5 a 6 vyhlášky č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích. Žalobci byla uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou 1 000 Kč.

[2] Proti rozhodnutí magistrátu se žalobce odvolal, ale krajský úřad jeho odvolání zamítl. Úspěchu se žalobce nedočkal ani u krajského soudu, který zamítl jeho žalobu.

II. Kasační stížnost, vyjádření žalovaného

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (nyní stěžovatel) kasační stížnost. Krajský soud prý věc nesprávně (přepjatě formalisticky) právně posoudil.

[4] Podstata stěžovatelovy argumentace spočívá v tom, že pokud bylo v místě spáchání přestupku umožněno v době od 7:00 do 20:00 parkování maximálně po dobu dvou hodin a kontrola byla provedena zhruba v 8:30, nebylo nutné, aby měl stěžovatel ve svém vozidle umístěn parkovací kotouč, neboť povolenou maximální dobu dvou hodin parkování v 8:30 v žádném případě nemohl překročit. Tato stěžovatelova výchozí teze vychází z jeho právního názoru, podle kterého je třeba využití parkovacího kotouče vykládat pouze ve spojení s kontrolou maximální doby parkování na daném místě. Absence parkovacího kotouče sama o sobě nestačí ke spáchání přestupku, neboť jeho jediným účelem je umožnit kontrolu maximální doby parkování. Chybění parkovacího kotouče je podstatné až v případě překročení maximální doby parkování, kterou však stěžovatel v 8:30 nemohl nikdy překročit. Nepřítomnost parkovacího kotouče v jeho automobilu tedy nenaplnila materiální znak přestupku spočívající v jeho společenské škodlivosti a stěžovatel tedy žádný přestupek nespáchal.

[5] Na výchozí stěžovatelovu myšlenku poté navazuje druhá sporná otázka, kterou krajský soud podle stěžovatele rovněž posoudil chybně. Krajský soud totiž uvedl, že absence parkovacího kotouče ve stěžovatelově automobilu byla významná i v 8:30, neboť parkovací kotouč v takovém případě dokládá dobu parkování z předchozího dne (tedy do 20:00). Podle stěžovatele se však maximální dvouhodinová doba parkování přes noc vždy „vynuluje“ a není tedy nijak významná, zda a případně jak dlouho stál stěžovatel v místě předchozí den do 20:00 hodin. Právě otázka „vynulování“ doby stání přes noc je podle stěžovatele stěžejní a v judikatuře NSS doposud nebyla řešena. Na tuto otázku poté navazuje podle stěžovatele poslední sporná právní otázka, zda v případě, kdy k „vynulování“ přes noc dochází, je třeba mít v každém případě v automobilu parkovací kotouč, byť v nynější věci by v případě „vynulování“ maximální doby parkování bylo zřejmé, že stěžovatel v době spáchání přestupku nemohl maximální dobu parkování překročit, neboť kontrolován byl v 8:30 a na místě mohl stát až do 9:00.

[6] Krajský úřad se ke kasační stížnosti vyjádřil pouze stručně a navrhl její zamítnutí.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Podle § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, je přestupek **společensky škodlivý** protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

[8] Celý zdejší spor je spojen s otázkou naplnění materiální stránky stěžovatelem spáchaného přestupku. Stěžovatel namítá, že za nynějších skutkových okolností nebyl jím spáchaný přestupek společensky škodlivý, tudíž se o přestupek nejednalo.

[9] NSS se stěžovatelem nesouhlasí. Kasační stížnost tedy není důvodná.

[10] NSS zároveň uvádí, že ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (jako tomu bylo i nyní), se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje stěžovatelovy zájmy (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, odmítne ji jako nepřijatelnou (usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 As 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021 - 28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11 až 12). V posuzované věci NSS dospěl k závěru o přijatelnosti kasační stížnosti z důvodu, že se kasační stížnost, ve smyslu zde citované judikatury, dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*. Touto otázkou je, v kontextu přezkoumávaného případu a nastolených námitek, význam (ne)přítomnosti parkovacího kotouče ve vozidle pro materiální stránku přestupku, pakliže účastník řízení tvrdí, že na parkovacím místě vozidlo stálo v době, v níž dosud nemohl porušit regulaci spočívající v maximální době parkování.

[11] Přitom podle ustálené judikatury NSS lze obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Na druhou stranu z tohoto závěru však nelze dovodit, že by k naplnění materiálního znaku skutkové podstaty přestupku došlo vždy, když jsou naplněny formální znaky přestupku zaviněným jednáním fyzické osoby. Pokud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek (rozsudek ze dne 14. 12. 2009, čj. 5 As 104/2008 - 45, č. 2011/2010 Sb. NSS, tehdy ještě ve vztahu ke staré právní úpravě zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích; obdobně ve vztahu k novému zákonu č. 250/2016 Sb. rozsudek ze dne 29. 10. 2020, čj. 9 As 173/2020 - 32, body 57-58, či rozsudek ze dne 18. 8. 2022, čj. 10 As 410/2021 - 37, bod 22).

[12] V obvyklých situacích tedy bude materiální stránka přestupku dána, jen ve výjimečných a zvláštních situacích dána nebude. Okolnostmi, které snižují společenskou škodlivost, mohou být význam právem chráněného zájmu, který byl přestupkovým jednáním dotčen, způsob jeho provedení a jeho následky, okolnosti,

za kterých byl přestupek spáchán, osoba pachatele, míra jeho zavinění a jeho pohnutka (opět již cit. 5 As 104/2008).

[13] V nynějším sporu stěžovatel namítá, že společenská škodlivost jím spáchaného přestupku nebyla dána okolnostmi, za kterých byl přestupek spáchán, a jeho následky. NSS nejprve posoudil stěžovatelovu výchozí tezi, podle které je třeba využití parkovacího kotouče vykládat pouze ve spojení s kontrolou maximální doby stání na daném parkovacím místě. Nepřítomnost parkovacího kotouče sama o sobě podle stěžovatele nestačí ke spáchání přestupku, neboť jeho jediným účelem je umožnit kontrolu maximální doby stání. Absence parkovacího kotouče je tak podstatná až v případě překročení maximální doby parkování, kterou však stěžovatel v 8:30 nemohl nikdy překročit. Absence parkovacího kotouče v jeho automobilu tedy nenaplnila materiální znak přestupku spočívající v jeho společenské škodlivosti a stěžovatel tedy podle svého přesvědčení žádný přestupek nespáchal.

[14] S tímto stěžovatelovým právním názorem však NSS nesouhlasí. K tomu ho vedly následující úvahy.

[15] Předně je třeba upozornit, že přestupek, kterého se stěžovatel dopustil, spočíval v tom, že jako provozovatel vozidla nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem. V tomto smyslu nese stěžovatel odpovědnost za to, že (nezjištěný) řidič vozidla nedodržel povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem. S ohledem na to, že stěžovatel nyní doznává, že řidičem byl on sám, a že se po formální stránce daného jednání sám dopustil, a v tomto smyslu formuluje i své žalobní a stížnostní námitky, bude NSS nadále užívat také formulace, jako kdyby se přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu dopustil stěžovatel sám, byť si je vědom, že ten byl postižen jako provozovatel vozidla (srov. bod [1]).

[16] Daná obecná skutková podstata přestupku uvedená v předchozím bodě byla konkrétně porušena tak, že řidič (stěžovatel) nedodržel svislé dopravní značení IP 13b „*Parkoviště s parkovacím kotoučem*“. Tato dopravní značka označuje parkoviště, na kterém řidič musí při začátku stání umístit kotouč viditelně ve vozidle a nastavit na něm dobu začátku stání, kterou nesmí až do odjezdu měnit. Při stání nebyl ve vozidle viditelně vystaven parkovací kotouč.

[17] Dopravní značka, která byla neumístěním parkovacího kotouče ve vozidle porušena, byla tedy svislá dopravní značka IP 13b „*Parkoviště s parkovacím kotoučem*“. Podle § 62 odst. 1 zákona o silničním provozu se rozlišují dopravní značky svislé a vodorovné. Podle § 63 odst. 1 písm. f) téhož zákona jsou svislé dopravní značky mj. informativní značky, které poskytují účastníku provozu na pozemních komunikacích nutné informace, slouží k jeho orientaci **nebo mu ukládají povinnosti stanovené tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem**. Podle odst. 2 téhož ustanovení prováděcí právní předpis stanoví podrobnosti dělení informativních značek. Tímto prováděcím předpisem je vyhláška č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích. Podle přílohy č. 5 k této vyhlášce patří dopravní značka IP 13b mezi informativní značky provozní, přičemž tato značka označuje parkoviště, na kterém

pokračování

řidič musí při začátku stání umístit kotouč viditelně ve vozidle a nastavit na něm dobu začátku stání, kterou nesmí až do odjezdu měnit.

[18] Z popsaneho je zřejmé, že povinnost umístit parkovací kotouč viditelně ve vozidle právní předpisy spojují se začátkem stání na takto označeném parkovišti. Jinými slovy řečeno je řidič povinen umístit ve svém vozidle viditelně parkovací kotouč hned v okamžiku, kdy na takto označeném parkovišti začne stát (resp. zaparkuje na něm). Jestliže dodatková tabulka umístěná pod dopravní značkou IP 13b omezovala maximální dobu parkování v pracovních dnech od 7:00 do 20:00 na maximálně dvě hodiny, byl stěžovatel i v případě, že jeho vozidlo případně stálo na parkovacím místě již od předchozího dne, povinen umístit parkovací kotouč viditelně ve vozidle nejpozději v 7:00.

[19] Tuto povinnost stěžovatel zajisté nesplnil – stěžovatel tuto skutečnost ostatně ani nezpochybňuje, když uznává, že na takto označeném parkovišti skutečně stál a parkovací kotouč ve svém vozidle umístěn neměl.

[20] NSS již dříve upozornil, že chráněný zájem v případě úpravy provozu na pozemních komunikacích je třeba vnímat z pohledu účastníků provozu na pozemních komunikacích obecně, nikoli pouze z pohledu konkrétního řidiče, který byl uznán vinným ze spáchání přestupku. Pravidla provozu na pozemních komunikacích mají zajistit, že všichni účastníci provozu na pozemních komunikacích se mohou spolehnout na to, že ostatní účastníci se budou chovat určitým způsobem (v souladu s pravidly), a tedy způsobem předvídatelným a přizpůsobit tomu své chování (rozsudek NSS ze dne 24. 3. 2021, čj. 1 As 170/2019 - 27, bod 14).

[21] Svou primární povinnost stanovenou dopravní značkou IP 13b přitom stěžovatel v nynější věci evidentně porušil právě tím, že v okamžiku začátku svého stání na takto označeném parkovišti neumístit ve svém vozidle parkovací kotouč. Pokud stěžovatel namítá, že umístění parkovacího kotouče ve vozidle má smysl pouze ve spojení s možností ověřit, zda nepřekročil maximální dvouhodinovou povolenou dobu stání, nelze s ním souhlasit. Stejně tak dobře si lze například představit další řidiče, a tudíž potenciální zájemce o parkování v daném místě, kteří si prostřednictvím nahlédnutí na parkovací kotouč umístěný ve stěžovatelově vozidle mohou ověřit, jak dlouho stěžovatel na parkovišti již stál a jestli se tedy neblížilo naplnění maximální dvouhodinové doby stání, a tedy stěžovatelův případný odjezd z parkovacího místa.

[22] V obdobném duchu NSS odkazuje například na svůj rozsudek ze dne 17. 4. 2020, čj. 5 As 109/2019 - 45, bod 36, ve kterém NSS rovněž ve věci přestupku spočívajícího v neumístění parkovacího kotouče ve vozidle dospěl k závěru o naplnění materiální stránky tohoto přestupku přičemž jako zájmy chráněné tímto přestupkem NSS označil *„jednak organizaci dopravy na určitém území, individuálně pak zájem těch, kdož splnili podmínky pro parkování na vymezených částech místních komunikací, aby příslušná vyhrazená místa sloužila právě jim“* (k tomu srov. závěry uvedené v bodech [20] a [21]).

[23] Stěžovatelova argumentace míří spíše na situaci, kdy by spáchal přestupek překročením maximální dvouhodinové doby stání. Tak tomu však v nynějším sporu nebylo a stěžovateli žádný takový přestupek nebyl kladen za vinu. NSS opakuje, že stěžovatel byl

uznán vinným ze spáchání přestupku spočívajícího v tom, že porušil dopravní značku ukládající mu povinnost parkovat s viditelně umístěným parkovacím kotoučem, který však stěžovatel ve svém automobilu neměl. Ostatně dvě klíčové skutečnosti nutné k naplnění skutkové podstaty tohoto přestupku – tedy že stěžovatel na uvedeném místě parkoval, a že ve svém automobilu neměl parkovací kotouč, stěžovatel ani nezpochybňuje, a naopak je potvrzuje.

[24] NSS tedy shrnuje, že přestupek, za který byl stěžovatel uznán vinným, nesleduje primárně zájem na dodržení maximální přípustné doby parkování, ale sleduje zájem na dodržování pravidel silničního provozu. Ta stěžovatel nerespektováním dopravní značky IP 13b příkazující parkování pouze s umístěným parkovacím kotoučem bezpochyby porušil, čímž naplnil jak formální znaky přestupku, tak i jeho znak materiální. K tomu pak NSS dodává, že splnění své zákonné povinnosti mohl stěžovatel dosáhnout nejenom tím, že by ve vozidle viditelně umístil parkovací kotouč v obvykle chápané podobě, ale jakýmkoli jiným rozumným způsobem či prostředkem, z něhož by vyplývalo, kdy na místě začal s vozidlem stát – např. viditelně umístěným údajem o době začátku stání napsaným na papíře či jakýmkoli jiným prostředkem rovnocenným s řádně umístěným „parkovacím kotoučem“, tedy prostředkem funkčně odpovídajícím právě „parkovacímu kotouči“. Pokud by stěžovatel využil tento poměrně snadný způsob splnění své zákonné povinnosti (kupř. v situaci, kdy by neměl po ruce „běžný“ parkovací kotouč), nemusel by posléze při své obraně využívat sofistickou argumentaci teleologickým výkladem právní normy apod.

[25] Závěrem navíc NSS dodává, že nižší míru společenské škodlivosti si v nynějším případě evidentně uvědomoval již sám zákonodárce, který za spáchání uvedeného přestupku umožnil uložit pokutu v rozmezí od 1 500 do 2 500 Kč [srov. § 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu ve spojení s § 125f odst. 4 téhož zákona ve znění účinném do 31. 12. 2023]. Nižší společenskou škodlivost zohlednily i správní orgány, které stěžovateli uložily pokutu právě ve výši 1 500 Kč, tedy pokutu nejnižší možnou.

[26] Protože NSS nesouhlasil se stěžovatelovou výchozí tezí (srov. bod [13] výše) a dospěl k závěru o naplnění materiálního znaku nyní sporného přestupku již jeho spácháním „samotným o sobě“, nikoli pouze ve spojení s případným překročením maximální možné doby parkování, nebylo třeba, aby se NSS zabýval navazujícími stěžovatelovými námitkami ohledně přerušení maximální doby stání v případě stání na takto vymezeném parkovišti tzv. „přes noc“ – k tomu srov. stěžovatelovu kasační argumentaci shrnutou v bodě [5] shora.

IV. Závěr a náklady řízení

[27] Z uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému krajskému úřadu pak v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

pokračování

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. září 2024

Ondřej Mrákota
předseda senátu